

کار داوطلبانه

موسسه

بهشت اندیشه‌های کودکان

نویسنده:

سازمان بین‌المللی کار (ILO)

مترجم:

سعید سمیعی

کار داوطلبانه

سازمان جهانی کار (ILO)

مترجم: سعید سمیعی

موسسه بهشت اندیشه‌های کودکان

کار داوطلبانه

ناشر: موسسه بهشت اندیشه‌های کودکان

شماره ثبت: ۴۸۱۰۲

www.beheshtekoudakan.ir

منبع: سازمان جهانی کار (ILO)

مترجم: سعید سمیعی

ویراستار: زهرا ادیب

صفحه آرایی و تایپ: سعید آقاجانی نژاد

فهرست:

مقدمه.....	۴
چالش‌های تعریف کار داوطلبانه.....	۴
تعریف کار داوطلبانه از منظر سازمان‌های بین‌المللی و دفاتر آماری.....	۵
پیشینه تعریف کار داوطلبانه.....	۵
تعریف و منطق پیشنهادی کار داوطلبانه.....	۶
ویژگی‌ها و ملاحظات کلیدی.....	۶
▪ شامل کار است.....	۷
▪ بدون دست‌مزد است.....	۸
▪ غیراجباری است.....	۹
▪ شامل انجام کار داوطلبانه به صورت مستقیم و انجام کار داوطلبانه سازمانی است.....	۱۰
▪ کار بدون دست‌مزدی که برای اعضای خانواده خود داوطلب انجام می‌شود را شامل نمی‌شود.....	۱۱
▪ کار داوطلبانه‌ای که بدون اجبار در هر نوع سازمانی انجام شده باشد را شامل می‌شود.....	۱۲
▪ حوزه کار داوطلبانه محدود به یک ذی‌نفع خواست نیست.....	۱۲
مراجع:.....	۱۴

مقدمه

این نوشته، ترجمه‌ی فصل سوم هندبوکی با عنوان “اندازه‌گیری کار داوطلبانه” است. این هندبوک توسط سازمان بین‌المللی کار منتشر شده است. در فصل سوم این هندبوک، چالش‌های ارائه یک تعریف مناسب، تعریف‌های مختلف و یک تعریف نهایی از آن ارائه می‌شود.

چالش‌های تعریف کار داوطلبانه

ارائه تعریف برای کارهای داوطلبانه به دلایل مختلفی چالش‌برانگیز است:

- اصطلاح “داوطلب” یا “داوطلب شدن” به درستی در همه نقاط جهان درک نشده است و در جوامعی که کار داوطلبانه “اجباری” رایج است، این اصطلاحات بار معنایی منفی دارد.
- در برخی جوامع، “کمک کردن” و “یاری رساندن” یک انتظار فرهنگی است و کار داوطلبانه به راحتی به عنوان شکل مشخصی از فعالیت شناخته نمی‌شود. حتی در فضاهایی که کار داوطلبانه زیادی انجام می‌شود، افراد ممکن است کار خود را به عنوان فعالیتی خاص و مجزا به نام “کار داوطلبانه” نشناسند و تصور کنند که بخشی از زندگی عادی هر فرد است.
- اگر چه این‌طور جا افتاده است که کار داوطلبانه، فعالیتی رایگان و بدون پرداخت هزینه است ولی هیچ اشکالی ندارد که برخی از هزینه‌های ضروری افراد داوطلب مثل هزینه غذا، خرج‌کردها و ... پرداخت شود. بنابراین لازم است بین پوشش هزینه‌های ضروری افراد داوطلب و هزینه امرار معاش و حقوق تفاوت قائل شویم.
- به طور کلی، کمک‌هایی که بدون پرداخت هزینه برای اعضای درجه یک خانواده انجام می‌شود کاری داوطلبانه محسوب نمی‌شود. با این وجود تعریف “خانواده” و “اعضای درجه یک خانواده” در کشورها و فرهنگ‌های مختلف متفاوت است و تمایز قائل شدن را در عمل سخت می‌کند.

تعریف کار داوطلبانه از منظر سازمان‌های بین‌المللی و دفاتر آماری

تعدادی از دفاتر آماری، سازمان‌های بین‌المللی و محققان نظرسنجی‌های مختلفی در رابطه با کار داوطلبانه انجام داده‌اند. تعریف‌هایی که از کار داوطلبانه در این نظرسنجی‌ها ارائه شده است، کمک بزرگی به ما برای رسیدن به یک تعریف مشخص می‌کند. در ادامه به تعدادی از این نتایج اشاره خواهیم کرد.

این تعاریف سازمان‌های مشترکی را پیشنهاد می‌کنند که تاکید می‌کند کار داوطلبانه شامل خدمت یا فعالیتی است که بدون پرداخت دست‌مزد و به نفع جامعه، محیط زیست و افراد (غیر از اعضای درجه یک خانواده) صورت می‌گیرد. اختلاف تعریف‌ها در این است که:

- کمک مستقیم به یک فرد کار داوطلبانه محسوب می‌شود یا این‌که فقط باید در یک سازمان مردم‌نهاد غیرانتفاعی (یا برای یک سازمان مردم‌نهاد غیرانتفاعی) انجام شود.
- در برخی تعاریف هدف یا انگیزه‌ای برای آن فعالیت در نظر گرفته می‌شود.
- صرفاً خدمات مورد نظر است یا محصولات تولید شده نیز در تعریف دیده می‌شوند.
- ذی‌نفع اصلی یک شخص است یا یک هدف و دلیل.
- جامعه به عنوان یک کل در نظر گرفته می‌شود یا یک ایده‌آل.

پیشینه تعریف کار داوطلبانه

- هر فعالیتی که شامل صرف وقت، بدون دست‌مزد، انجام کاری با هدف نفع رساندن به کسی (افراد یا گروه‌ها) باشد؛ به غیر از یا علاوه بر نزدیکان، یا به نفع محیط زیست باشد (مرکز ملی تحقیقات اجتماعی و موسسه تحقیقات داوطلبانه، ۲۰۰۷).
- افرادی که به نمایندگی از یک موسسه خیریه یا سایر سازمان‌های غیرانتفاعی خدمات را بدون دست‌مزد انجام می‌دهند. این شامل هرگونه کمک بلاعوضی است که به مدارس، سازمان‌های مذهبی، انجمن‌های ورزشی و اجتماعی ارائه می‌شود (مرکز آمار کانادا، ۲۰۰۶).

- کارهای بدون دست‌مزدی که برای موسسات غیرانتفاعی انجام می‌شود (بیارن ایبسن، ۱۹۹۲).
- افرادی که فعالیت‌های داوطلبانه بدون دست‌مزد انجام داده‌اند، از طریق یا برای یک سازمان (دفتر آمار کار آمریکا، ۲۰۰۸).
- کار داوطلبانه کاری است که فرد آزادانه انجام می‌دهد، در آن زمان یا خدمتی به نفع دیگران و یا هدفی که نفع شخصی در آن نیست، صورت می‌گیرد. هیچ سود و دست‌مزدی هم ندارد (بوچر، ۲۰۱۰).
- تعهد آزادانه زمان، انرژی یا مهارت کسی، بدون دریافت دست‌مزد است. داوطلبان به دیگران کمک می‌کنند یا کارهایی را برای منفعت عمومی یا نفع جامعه انجام می‌دهند. کمک به خانواده یک فعالیت داوطلبانه محسوب نمی‌شود (وزارت کشور استونی، ۲۰۰۶)

تعریف و منطق پیشنهادی کار داوطلبانه

این هندبوک با تکیه بر تلاش‌های قبلی و همچنین با مشاوره کارشناسان غیرانتفاعی و یک گروه متخصصین فنی که توسط ILO تشکیل شده است، تعریف زیر را از “کار داوطلبانه” ارائه می‌دهد:

کار بدون دست‌مزد غیراجباری؛ یعنی زمانی که افراد بدون دریافت دست‌مزد به فعالیت‌هایی از طریق سازمان‌ها یا مستقیماً برای دیگران (در خارج از خانواده خود) می‌پردازند.

ویژگی‌ها و ملاحظات کلیدی

در ادامه به برخی از ویژگی‌های کلیدی این تعریف و فعالیتی که کار داوطلبانه نامیده می‌شود، اشاره می‌کنیم:

- شامل کار است.
- بدون دریافت دست‌مزد است.
- غیراجباری است.
- به دو صورت مستقیم و سازمانی قابل انجام است.
- کار بدون دست‌مزدی که برای اعضای خانواده خود داوطلب انجام می‌شود را شامل نمی‌شود.
- کار داوطلبانه‌ای که بدون اجبار در هر نوع سازمانی انجام شده باشد را شامل می‌شود.
- حوزه کار داوطلبانه محدود به یک ذی‌نفع خاص نیست.

شامل کار است.

این بدان معناست که فعالیت‌هایی را شامل می‌شود که کالاها یا خدماتی را تولید می‌کند و چیزی را با ارزش بالقوه در گیرندگان آن ایجاد می‌کند. دو نکته باید تأکید شود:

- داوطلبی، کار است. فعالیتی که کار محسوب می‌شود، باید به تولید کالاها و خدماتی که در محدوده تولید عمومی اقتصاد طوری که در سیستم حساب ملی (SNA) تعریف شده است، قرار بگیرد. این بدان معناست که این فعالیت فقط به خاطر لذت شخصی فرد از فعالیت یا به نفع یکی از اعضای خانواده آن شخص انجام نمی‌شود. بنابراین، نواختن یک ساز موسیقی صرفاً برای لذت شخصی خود، کار حساب نمی‌شود و از این رو "کار داوطلبانه" نیست. اما نواختن یک ساز موسیقی (بدون دست‌مزد) برای لذت بردن افراد در خانه سالمندان یا یک انجمن، کار داوطلبانه است. با این تعریف فعالیت‌های آموزشی کاری داوطلبانه محسوب نمی‌شوند زیرا آن‌ها معمولاً خروجی که در محدوده تولید عمومی اقتصاد قرار بگیرد، ندارند. بنابراین تعریف کار را برآورده نمی‌کنند. بیش‌تر کار داوطلبانه در مفهوم بین‌المللی اشتغال، آن طور که امروزه پذیرفته شده، قرار می‌گیرد. اما فعالیت‌های داوطلبانه‌ای فراتر از آن هم قرار دارد.

- برای این‌که فرد، داوطلب تلقی شود، فرد باید در طی یک دوره مرجع مشخص، "مقداری" کارهای داوطلبانه را انجام دهد. در تعریف بین‌المللی کار، "مقداری" به طور معمول حداقل در یک دوره مرجع کوتاه (از یک روز یا یک هفته) حداقل یک ساعت است. با این حال، باید در نظر داشت که ممکن است کار داوطلبانه برای دوره‌های کوتاه‌تر از این انجام شود. حداقل یک ساعته امکان دارد باعث شود که تعداد زیادی از داوطلبان و تعداد قابل توجهی از کارهای داوطلبانه (به‌خصوص کارهایی که کوچک هستند ولی به طور مداوم و منظم انجام می‌شوند) در محاسبات دیده نشوند و از قلم بیافتند. نظرسنجی‌های مربوط به فعالیت‌های داوطلبانه در استرالیا و کانادا و بررسی‌های مربوط به اروپا نشان می‌دهد که بیش‌تر افراد داوطلب به‌طور متوسط کم‌تر از یک ساعت در هفته زمان می‌گذارند. بنابراین، تا زمانی که فعالیت داوطلبانه واجد شرایط کار بر خلاف اوقات فراغت باشد، می‌تواند کار داوطلبانه در

نظر گرفته شود حتی اگر طی مدت مرجع مشخص کمتر از یک ساعت انجام شود.

بدون دست‌مزد است.

کار داوطلبانه کاری است که بدون دست‌مزد و پاداش چه به صورت نقدی یا انواع دیگر آن است. با این حال، پرداخت برخی از هزینه‌ها یا پاداش‌های نقدی و غیرنقدی به این تعریف آسیبی نمی‌رساند:

- هزینه‌هایی که داوطلبان برای انجام وظایف خود از جیب خرج می‌کنند مثل هزینه سفر یا هزینه تجهیزات.
- خدماتی مانند وعده‌ی غذایی یا حمل و نقل به داوطلبان ارائه می‌شود البته تا جایی که ارزش آن‌ها برابر یا بیش‌تر از کار داوطلب نشود.
- داوطلبان ممکن است مبلغی را برای تأمین هزینه‌های زندگی خود دریافت کنند، البته تا جایی که بر اساس ارزش کار انجام شده، کیفیت و کمیت کار و یا نتیجه‌ی آن نباشد.
- هدایای نمادین یا سایر تشکرهای مشابه قدردانی از کار داوطلبانه، ممکن است به داوطلب اهدا شود تا جایی که با ارزش دست‌مزدهای محلی برابر نباشد.
- این‌که آیا ارزش هر پرداختی برابر یا بیش‌تر از ارزش دست‌مزدهای محلی در نظر گرفته شده است یا نه، ممکن است از جایی به جایی دیگر متفاوت باشد. برای مثال، تأمین مواد غذایی در نوع خود در یک منطقه با دست‌مزد پایین، ممکن است جبران قابل توجهی باشد. هر کشوری باید این تصمیمات را مطابق با آداب و رسوم محلی انجام دهد و مدیران نیز ممکن است بخواهند برای تصمیم‌گیری از نتایج نظرسنجی‌های مختلف استفاده کنند.
- داوطلبان ممکن است در طول کار داوطلبانه از مزایای غیرنقدی مثل توسعه مهارت، پیوندهای اجتماعی، ارتباط‌های شغلی، جایگاه اجتماعی و احساس عزت‌نفس بهره‌مند شوند.
- برنامه‌های داوطلبانه مشارکتی شرایط متفاوتی را ارائه می‌دهند. برخی مشاغل مشوق‌هایی را برای کارگران برای شرکت در چنین برنامه‌هایی فراهم می‌کنند، مانند مرخصی. در مواردی که چنین مشوق‌هایی وجود داشته باشد، تعریف کار داوطلبانه نقض می‌شود و بنابراین نباید به عنوان کار داوطلبانه حساب شوند. در عوض، این کار باید نوعی مشارکت در نظر گرفته شود. از طرفی اگر، مشوق‌ها برای سازماندهی

فعالیت‌های داوطلبانه در بین کارمندان و بدون دست‌مزد به آن‌ها باشد، فعالیت انجام شده، شرایط کار داوطلبانه در تعریف را دارد.

▪ به طور کلی، فعالیت‌های داوطلبانه‌ای که هم‌زمان با کار با حقوق و دست‌مزد انجام می‌شود، واجد شرایط کار داوطلبانه نیستند (به عنوان مثال، راننده کامیون که در ساعات کاری خود فردی را در مسیر سوار کرده و تا جایی می‌رساند، کار داوطلبانه انجام نمی‌دهد).

غیراجباری است.

در کارهای داوطلبانه باید حق انتخاب وجود داشته باشد. افراد با اشتیاق و بدون هیچ‌گونه قانون و اجباری در انجام این فعالیت‌ها شرکت می‌کنند. بنابراین کار بدون دست‌مزد به دستور دادگاه، کارهایی که به عنوان بخشی از مجازات زندان باید انجام شوند و خدماتی که جایگزین خدمت نظامی می‌شوند، کار داوطلبانه محسوب نمی‌شوند.

▪ کارآموزی بدون دست‌مزد مورد نیاز برای ورود به کار و کارآموزی و کار داوطلبانه دانشجویی مورد نیاز برای فارغ‌التحصیلی یا ادامه تحصیل در مدرسه یا برنامه آموزشی، ویژگی غیراجباری تعریف را نقض می‌کند و بنابراین نباید به عنوان کار داوطلبانه در نظر گرفته شود.

▪ اضافه کردن سؤالاتی درباره خدمات اجباری برای بررسی در مورد کارهای داوطلبانه مهم است. این موضوع مخصوصاً در کشورهایی که خدمات ملی را جایگزین خدمات نظامی کرده‌اند و یا در دادگاه‌های آن‌ها خدمات اجتماعی اجباری صادر می‌شود، اهمیت پیدا می‌کند.

▪ از آن‌جا که افراد جوان ظرفیت قانونی برای مشارکت یا خودداری از مشارکت در فعالیت‌های مورد بحث را ندارند؛ به همین دلیل نمی‌توان مشخص کرد که آیا ملاک "غیر اجباری" تعریف کار داوطلبانه در مورد آن‌ها برآورده می‌شود یا خیر. بنابراین در این‌جا استفاده از معیار حداقل سن توصیه می‌شود. حداقل سن در این‌جا ۱۵ سال و بالاتر توصیه می‌شود. اما کشورها ممکن است با توجه به شرایط محلی (به عنوان مثال حداقل سن برای ورود به کار و استخدام متفاوت باشد) از حداقل سن پایین‌تری استفاده کنند. همچنین برای مقایسه‌های بین‌المللی، کشورهایی که از حداقل سن دیگری برای تعریف کار داوطلبانه استفاده می‌کنند، باید این موضوع را گزارش دهند.

شامل انجام کار داوطلبانه به صورت مستقیم و انجام کار داوطلبانه سازمانی است.

تعریف کار داوطلبانه که در این جا توصیه شده است، هر دو نوع داوطلب را شامل می‌شود. این امر به این دلیل است که کار داوطلبانه مستقیم حداقل به همان اندازه کار داوطلبانه سازمانی در بسیاری از کشورها (به ویژه در کشورها یا مناطقی که در آن‌ها تعداد کمتری سازمان‌های غیرانتفاعی وجود دارد تا از طریق آن افراد کار داوطلبانه انجام دهند) اهمیت دارد. محدود کردن کارهای داوطلبانه به فعالیت‌هایی که از طریق نوع خاصی از سازمان انجام می‌شود، این تعریف را به حضور آن نوع موسسه وابسته می‌کند و این موضوع در بین کشورها بسیار متفاوت است. در حالی که هر دو شکل فعالیت داوطلبانه در تعریف کار داوطلبانه توصیه می‌شوند، تفکیک آن‌ها در داده‌ها به منظور طبقه‌بندی و گزارش‌گیری مهم است. به عنوان مثال، فقط کار داوطلبانه سازمانی برای موسسات غیرانتفاعی را می‌توان در بررسی و گزارش عملکرد آن سازمان در نظر گرفت.

کار بدون دست‌مزدی که برای اعضای خانواده خود داوطلب انجام می‌شود را شامل نمی‌شود.

اکثر کارشناسان توافق دارند که کارهایی که برای اعضای خانواده انجام می‌شود (به ویژه اعضای درجه یک) واجد شرایط کارهای داوطلبانه نیستند. همان‌طور که قبلاً اشاره شد، با این وجود استفاده از کلمه "خانواده" مشکلاتی را به وجود می‌آورد، زیرا تعریف "خانواده"، و حتی "اعضای درجه یک" نامشخص است و در بین کشورها و فرهنگ‌های مختلف بسیار متفاوت است. به جای استفاده از کلمه "خانواده" ما در این‌جا از کلمه "خانوار" به معنای گروهی از افراد که با هم زندگی می‌کنند، استفاده می‌کنیم. هر چند استفاده از این کلمه نیز پیچیدگی‌های خاص خودش را دارد. از جمله:

- تعیین مرز در سطح خانوار ممکن است به دلیل اختلافات فرهنگی در دامنه اعضای خانواده که معمولاً در همان خانواده زندگی می‌کنند، بر میزان کار داوطلبانه مستقیم در کشورهای مختلف تأثیر بگذارد. کشورها می‌توانند هنگام گزارش در مورد میزان کار داوطلبانه، این امر را در نظر بگیرند.

- در رابطه با افرادی که برای مدت موقتی کودکی را به فرزند قبول می‌کنند نیز چالش‌هایی وجود دارد. این کار امکان دارد به عنوان کاری داوطلبانه در نظر گرفته شود زیرا: (۱) فعالیت موقت است که در مدت زمان مشخص چند روزه یا چند هفته‌ای انجام می‌شود، (۲) کاملاً مشخص است که کودک قرار نیست جزئی از خانواده باشد و زمانی که مراقبت دائمی برای کودک امکان‌پذیر باشد، از خانواده موقت جدا می‌شود، (۳) هر هزینه یا حمایتی که پرداخت می‌شود، کم‌تر از میزان خرج‌کرد و هزینه‌های انجام شده در خانواده موقت است. البته زمانی که مراقبت به صورت بلندمدت باشد، کودک عضوی از خانواده می‌شود و از حوزه کاری داوطلبانه خارج می‌شود. حتی زمانی که بازه زمانی کوتاه است، محاسبه مدت زمان کار داوطلبانه بسیار سخت و پیچیده است زیرا نمی‌توان کاری که به صورت داوطلبانه انجام شده است را از سایر فعالیت‌ها که با انگیزه‌های دیگر انجام شده‌اند، تفکیک کرد. بنابراین در کشورهایی که این کار مرسوم است لازم است قوانینی برای مدت زمان انجام آن در یک روز یا هفته وجود داشته باشد و آن را محدود کنند.

کار داوطلبانه‌ای که بدون اجبار در هر نوع سازمانی انجام شده باشد را شامل می‌شود

سازمان‌های مردم نهاد و غیرانتفاعی، دولتی، شرکت‌های خصوصی و ... تفاوتی نمی‌کند و کار در هر کدام از این مراکز می‌تواند به عنوان کاری داوطلبانه انتخاب و انجام شود.

حوزه کار داوطلبانه محدود به یک ذی‌نفع خواست نیست.

کارهای داوطلبانه می‌توانند برای گروهی از سازمان‌ها یا دلایل مختلفی مثل افراد، محیط‌زیست، حیوانات، کامیونیتی بزرگ‌تر و ... انجام شوند. در ادامه مثال‌هایی که با توجه به این دستورالعمل در محدوده کار داوطلبانه قرار می‌گیرند و نمی‌گیرند، آورده شده است:

مثال‌هایی از کار داوطلبانه با توجه به دستورالعمل	
داخل محدوده	خارج محدوده
خرید مواد غذایی برای همسایه سالمند	خرید مواد غذایی برای خانواده خود
پختن غذا برای افراد بی‌خانمان	پختن غذا برای خانواده خود
داوطلب شدن به عنوان معلم در یک مدرسه	کمک به فرزند خود برای انجام تکالیفش
انجام یک فعالیت اجتماعی در زمان شخصی	انجام یک فعالیت اجتماعی در ساعت کاری
خدمت در کمیته نظافت محله	تمیز کردن خانه و حیاط شخصی
کمک به یک سازمان برای ایجاد یا نگهداری وبسایت	شرکت در فعالیت‌های اجتماعی اینترنتی (مثل Myspace و Facebook)
کار در شعبه ثبت رای	رای دادن
پخش غذا و کمک‌های دارویی در یک پناهگاه	انتقال همسر خود برای مراقبت‌های پزشکی به بیمارستان
کار کردن به عنوان راهنما یا به طرق دیگر در یک مرکز مذهبی	حضور در مراسم مذهبی

مثال‌هایی از کار داوطلبانه با توجه به دستورالعمل

داخل محدوده	خارج محدوده
کمک به یک سازمان غیرانتفاعی محیط زیستی برای جمع‌آوری نمونه آب به صورت رایگان	انجام تحقیقات برای شغل شخص
ارائه مشاوره حقوقی بدون دست‌مزد در آژانس خدمات حقوقی	دریافت هزینه برای مشاوره یا کمک‌های حقوقی
خدمت به عنوان مربی در لیگ ورزشی کودکان، در حالتی که کودک خود فرد هم در تیم حضور دارد.	کمک به فرزند خود برای تمرینات ورزشی
تهیه لباس برای کودکان محروم	دوخت و ترمیم لباس‌های فرزند خود
ساخت مسکن برای خانواده‌های بی‌خانمان	کمک در کارهای منزل خود
کمک به حیوانات آسیب‌دیده یا قربانی بلایای طبیعی	دریافت دست‌مزد از سازمانی که برای حیوانات آسیب‌دیده کار می‌کند.
مراقبت از کودکان به صورت کوتاه‌مدت به عنوان فرزند	مراقبت از کودکان به صورت بلندمدت به عنوان فرزند
ارائه مشاوره به افراد دیگر بدون دست‌مزد	ارائه مشورت به همسایه خود در یک گفتگوی دوستانه
داوطلب شدن با همکاران خارج از ساعات اداری و بدون دست‌مزد	داوطلب شدن در ساعت اداری که حقوق آن پرداخت می‌شود.
دوختن پتو برای همسایه بیمار	دوختن پتو برای یکی از اعضای بیمار خانواده
رساندن یک همسایه به درمانگاه	رساندن همسایه به محل کار در حین رانندگی

برای دانلود هندبوک سازمان بین‌المللی کار لینک زیر را در مرورگر خود وارد

کنید:

○ <https://kutt.it/Jm۲Kr۱>

مراجع:

- ✓ International Labour Organization www.ilo.org
- ✓ National Centre for Social Research and the Institute for Volunteering Research (۲۰۰۷). Helping out: A national survey of volunteering and charitable giving, prepared for the UK Cabinet office.
- ✓ Statistics Canada (۲۰۰۶). Satellite account of nonprofit institutions and volunteering: ۱۹۹۷ to ۲۰۰۳. Ottawa. National accounts data available at <http://www.statcan.ca/menu-en.htm>. Data on NPISH are from Center for Civil Society Studies (CCSS) estimates.
- ✓ Bjarne Ibsen (۱۹۹۲). "Frivilligt Arbejde i idrætsforeninger". Herning, DHL/Systime
- ✓ United States Bureau of Labor Statistics (۲۰۰۸). "May ۲۰۰۸ national industry-specific occupational employment and wage estimates." Occupational Employment Statistics downloaded from <http://www.bls.gov/oes/current/oessrci.htm>
- ✓ Butcher, Jacqueline (۲۰۱۰). Mexican solidarity: Citizen participation and volunteering, New York, Springer-Verlag.
- ✓ Estonian Ministry of the Interior (۲۰۰۶). Civic initiative action plan ۲۰۰۷-۲۰۱۰/Development plan of voluntary action ۲۰۰۷ - ۲۰۱۰.
http://www.vabatahtlikud.ee/failid/vttstrat/vta_۲۰۰۷_۲۰۱۰_۳۱_jaan_۲۰۰۷.pdf

موسسه بهشت اندیشه‌های کودکان

تهیه شده در تابستان ۱۳۹۹